

**Процесуален правилник
на Постоянния арбитражен съд
при Германо-българска индустриално-търговска камара**

ДЯЛ ПЪРВИ

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

- (1) Производствата пред Постоянния арбитражен съд при Германо-българската индустриално-търговска камара (ГБИТК) се разглеждат по настоящия Процесуален правилник, освен ако страните са уговорили нещо друго.
- (2) В случай на непълноти в Процесуалния правилник Арбитражният състав определя специални правила или по съгласие между страните изрично препраща към определени други процедурни правила, които да бъдат приложени в хода на арбитражното производство.
- (3) Производствата се разглеждат от Арбитражен състав, който се състои от един или от трима арбитри. Страните могат свободно да определят в арбитражното споразумение дали споровете да се решават от един или от трима арбитри.

Член 2

Администриране на арбитража

- (1) Всички документи, представени от страните, както и документи, издадени от Секретариата на Арбитражния съд, включително протоколи от арбитражни заседания, и всички актове, издадени от Арбитражния състав, разглеждащ делото, се съхраняват в електронно досие на делото, чрез специализиран софтуер, поддържан от Секретариата на арбитражния съд. Всяка една от страните има право на регламентиран достъп до електронното досие, който се предоставя на всеки един от арбитрите, както и на всяка една от страните, веднага след конституирането на Арбитражния състав.
- (2) Наред с електронното досие, Секретариатът на Арбитражния съд поддържа и досие на хартия.
- (3) Независимо от начина на размяна на съобщения и книга, включително според правилата, установени в Процесуалния план по настоящия Процесуален правилник, всяка една от Страните е длъжна при изпращане на становища, молби и всякакви други документи по делото до Секретариата на арбитражния съд по електронен път, да предостави и едно хартиено копие от тях на Секретариата на арбитражния съд в тридневен срок от датата след изпращането им по електронен път. В случай че такова не бъде представено в срока по предходното изречение, Секретариатът на Арбитражния съд може да попълни хартиеното досие с материали от електронното досие срещу такса, установена в Тарифата за арбитражните такси и разноски.

Член 3

Начин на връчване

- (1) Секретариатът на арбитражния съд изпраща на хартиен носител Исковата молба заедно с приложенията към нея до ответника (ответниците) на посочения в Исковата молба адрес за връчване с писмо с обратна разписка чрез лицензиран пощенски оператор, който удостоверява връчването или опита за връчване с документ, който се прилага по делото. В

случай че на Секретариата на арбитражния съд е известен и електронен адрес на ответната страна или той е посочен от ищеца, Исковата молба заедно с приложенията към нея (във формат PDF) се изпраща и на него.

- (2) Всички останали съобщения, призовки и/или документи (електронни копия във формат PDF) по делото се изпращат от Секретариата на арбитражния съд на електронен адрес за кореспонденция, посочен от всяка от страните по арбитражното производство, съответно в Исковата молба и в Отговора на Исковата молба. Същите се считат за връчени от момента на изпращането им към посочения електронен адрес, освен в случай че се докаже, че не са били доставени до него. Всяка страна е длъжна да посочи електронен адрес за кореспонденция и да осигури възможността за получаване на съобщения от Секретариата на Арбитражния съд на този адрес. В случай че технически не е възможно получаването на съобщения и/или призовки на така посочения електронен адрес или Страна не е посочила електронен адрес, на който да получава съобщения, с първата изпратена от нея кореспонденция до Секретариата на Арбитражния съд, последният уведомява чрез изпращане на писмо с обратна разписка, чрез лицензиран пощенски оператор, който удостоверява връчването или опита за връчване с документ, който се прилага по делото с указания да бъде посочен електронен адрес, на който ефективно е възможно получаването на съобщения. При неизпълнение на указанията в предоставения срок всички съобщения се прилагат по делото и се смятат за редовно връчени.
- (3) Арбитражният състав, разглеждащ делото, може да постанови определени съобщения, документи и книжа, както и такива, имащи значителен обем или нестандартен формат, да бъдат помествани по електронното досие на делото, като това бъде съобщено на страните по делото, без тези документи да бъдат допълнително изпращани на страните. На страните се предоставя достъп до съответните съобщения и електронни копия на документи по начин, който гарантира запазването на защитената тайна на страните.
- (4) Извън случаите по ал. 1 и ал. 2, когато ответник не е депозирал отговор на Исковата молба и не е известен неговият електронен адрес за кореспонденция или когато седалището, местожителството, обикновеното пребиваване или пощенският адрес на адресата не могат да бъдат установени, съобщенията или призовките се смятат за получени, ако са изпратени до последното известно седалище, местожителство, обикновено пребиваване или пощенски адрес на адресата с препоръчано писмо с обратна разписка. Книжата, съобщенията или призовките, се считат за получени, ако съответният лицензиран пощенски оператор писмено удостовери, че получателят е отказал или не се е явил в предоставения срок да получи писмото.
- (5) Страните са длъжни да се съобразяват с работното време на деловодството на Постоянния арбитражен съд. При депозиране на книжа в Арбитражния съд до 12.30 през деня се счита, че книжата са депозирани предния ден, ако предходният ден е бил неделен или неприсъствен. Ако процесуален срок изтича в събота и книжата бъдат депозирани на първия следващ работен ден до 12.30 часа се счита, че документите са депозирани в събота.

Член 4

Срокове

- (1) Срокове във връзка с разпоредби на настоящия Правилник започват да текат от деня, следващ деня, в който съответното съобщение се счита за получено от страната. Ако денят, от който срокът би трябвало да започне да тече, е неприсъствен ден в държавата, в която е получено съобщението, то срокът започва да тече от първия следващ работен ден.
- (2) Когато последният ден от срока е неприсъствен в държавата, в която е получено съобщението, срокът изтича на първия следващ присъствен ден.

- (3) Крайните срокове, утвърдени от страните в Процесуалния план по чл. 2 по-долу, изтичат в съответния ден, независимо дали същият може да се счита за неприсъствен за страна, която следва да извърши конкретното действие.

ДЯЛ ВТОРИ

АРБИТРАЖНО ПРОИЗВОДСТВО

Член 5

Образуване на арбитражното производство

- (1) Арбитражното производство се образува с подаване на подписана Искова молба до Секретариата на Постоянния арбитражен съд. Всяка Искова молба следва да съдържа
- а) точно наименование, адрес и електронен адрес на ищеца и ответника (ответниците), наименование, адрес и електронен адрес на техните пълномощници, ако има такива;
 - б) изложение на обстоятелствата, на които се основава искът, както и в какво се състои искането до Постоянния арбитражен съд;
 - в) арбитражното споразумение, от което произтича компетентност на Постоянния арбитражен съд;
 - г) писмените доказателства, с които страната разполага и съответните доказателствени искания;
 - д) името на избрания арбитър или искане той да бъде назначен от Арбитражния президиум;
 - е) доказателства за заплатена първоначална арбитражна такса и депозит за разноси съгласно Тарифата за арбитражните такси и разноси, събирани по дела, разглеждани от Постоянния арбитражен съд.

Исковата молба следва да се депозира ведно с представените заедно с нея приложения, в толкова екземпляра, колкото са страните по арбитражното дело, както и един екземпляр за хартиеното досие, което се съхранява в Секретариата на арбитражния съд. При представянето им ищецът е длъжен да предостави на Секретариата на арбитражния съд документите на електронен носител във формат PDF.

- (2) Когато Исковата молба не отговаря на изискванията на предходната алинея, на ищеца се съобщава от Секретариата на Постоянния арбитражен съд в едноседмичен срок от получаване на съобщението да отстрани допуснатите нередовности. Поправената Искова молба се счита за редовна от деня на първоначалното подаване.
- (3) Всеки иск, посочен в Исковата молба, се смята за предявен в деня, в който в Исковата молба постъпи в деловодството на Секретариата на Постоянния арбитражен съд, а ако Искова молба се изпраща чрез лицензиран пощенски оператор - в деня, отбелязан от пощенския оператор като ден на подаване на пратката.
- (4) Секретариатът на арбитражния съд извършва предварителна проверка за наличие на арбитражно споразумение, от което произтича компетентност на Постоянния арбитражен съд. Ако такова споразумение не бъде представено от ищеца и в допълнително предоставен срок за това ищецът не поиска връчване на Исковата молба на ответника, производството се прекратява, като Исковата молба се връща на ищеца с разпореждане на Председателя на Арбитражния президиум. Секретариатът на арбитражния съд изпраща Исковата молба на ответника, ако въпреки липсата на арбитражно споразумение ищецът е заплатил първоначална арбитражна такса съгласно Тарифата на таксите събирани от Постоянния арбитражен съд и изрично поиска това от Секретариата.
- (5) Смята се, че има писмено арбитражно споразумение, ако в срока за отговор на исковата молба ответникът не възрази срещу компетентността на Постоянния арбитражен съд, не предприеме процедурни действия в своя защита в рамките на производството или не заяви писмено, че спорът не трябва да се разглежда от Арбитражния съд.

Член 6

Отговор на Исковата молба

- (1) Секретариатът на арбитражния съд изпраща препис от Исковата молба на ответника, заедно с приложенията към нея, като му указва, че може да подаде писмен отговор в едномесечен срок от съобщението. Едновременно с Исковата молба Секретариатът на арбитражния съд изпраща на ответника екземпляр от настоящия Правилник и списъка с арбитрите. Отговорът може да бъде подаден до електронен адрес, посочен от Секретариата в съобщението, като всички документи се подават във формата PDF.

Неподаването на отговор в срок се счита за признание на иска.

- (2) В Отговор на Исковата молба ответникът следва да посочи:
- а) становище по допустимостта и основателността на иска;
 - б) становище по обстоятелства, на които се основава иска;
 - в) писмените доказателства, с които разполага и съответните доказателствени искания;
 - г) името на избрания арбитър или искане той да бъде назначен от Арбитражния президиум;
 - д) становище по компетентност на Постоянния арбитражен съд;
 - е) електронен адрес, на който се ангажира да получава съобщения от Секретариата на арбитража.
- (3) С Отговор на Исковата молба ответникът може да предяви насрещен иск, който следва да отговаря на изискванията, отнасящи се до Исковата молба, посочени в настоящия Правилник. Арбитражният съд изпраща на ищеца предявения насрещен иск от страна на ответника и му предоставя едномесечен срок за отговор.
- (4) Ответникът може да предяви и възражение за прихващане, единствено ако спорът относно неговото вземане е от компетентността на Постоянния арбитражен съд.

Член 7

Множество ищци

При наличие на повече от един ищец ищците трябва да посочат в общата Искова молба един общ арбитър. В случай, че ищците не могат да постигнат съгласие за това, общият арбитър се определя от Президиума на арбитражния съд.

Член 8

Множество ответници

Ако искът е насочен срещу повече от един ответник, ответниците трябва да посочат в срока за отговор на исковата молба общ арбитър. В случай, че не могат да постигнат съгласие за това, общият арбитър се определя от Президиума на арбитражния съд.

Член 9

Множество договори

По решение на Арбитражен състав в едно и също арбитражно производство могат да бъдат разглеждани и спорове във връзка с повече от един договор, сключен между страните, независимо от това, дали между страните е налице една обща арбитражна клауза или няколко отделни арбитражни клаузи.

Член 10

Изменение на иска

Всяка от страните може да измени или допълни своя иск или възражение по време на арбитражното производство, освен ако не е уговорено друго в Процесуалния план по чл.26 от настоящия Правилник. Изменението се преценява от Арбитражния съд, който може да не го

допусне, ако прецени, че разглеждането на изменения иск би създавало особени затруднения за другата страна. Арбитражният съд утвърждава изменението с нарочно разпореждане. Изменение на иска чрез заменяне на някоя от страните с друго лице е допустимо със съгласие на двете страни и на лицето, което встъпва като страна по делото.

Член 11 **Участие на трети лица**

Встъпване и привличане на трето лице е допустимо само със съгласие на страните, а при привличане - и със съгласието на лицето, което се привлича. Същото важи и за предявяване на обратен иск срещу привлеченото лице. Съгласието трябва да бъде писмено.

Член 12 **Спиране на производството**

Производството по делото се спира:

- а) по общо съгласие на страните заявено пред Арбитражния съд;
- б) когато в съд или друг арбитражен съд се разглежда дело, решението по което е преюдициално за спора;
- в) в други случаи предвидени в закона.

ДЯЛ ТРЕТИ **КОНСТИТУИРАНЕ НА АРБИТРАЖНИЯ СЪСТАВ**

Раздел първи **Член 13** **Общи разпоредби**

При избора си на арбитър страните не са обвързани от списъка на арбитрите, освен ако спорът не следва да бъде решен от един арбитър. В последния случай арбитърът трябва да бъде посочен от действащия към момента на посочването списък с арбитри съгласно чл. 15 по-долу.

Член 14 **Брой на арбитрите**

Ако страните не са уговорили точния брой на арбитрите, спорът ще бъде разгледан от трима арбитри.

Член 15 **Списък с арбитри**

Постоянният арбитражен съд води списък с арбитри, който е на разположение на Страните на електронната страница на Постоянния арбитражен съд.

Член 16 **Един арбитър**

Ако страните са се договорили, че спорът ще бъде разгледан от един арбитър, но не могат да постигнат съгласие относно избора му, арбитърът се определя от Арбитражния президиум.

Член 17 **Арбитражен съд от трима арбитри**

- (1) Ако спорът следва да се разреши от трима арбитри, всяка страна избира по един арбитър, а третият арбитър, който поема председателството на Арбитражния състав, се

определя от арбитрите, избрани от страните. Всеки един от двамата арбитри посочва при условия на конфиденциалност чрез изпратено писмо до Секретариата до пет имена от списъка на арбитрите по чл. 15, като ако името на един арбитър е посочено едновременно в двата списъка, този арбитър се определя за председател на Арбитражния състав. Ако съвпадат имената на повече от един арбитър, Председателят на Арбитражния президиум определя арбитъра измежду арбитрите, чиито имена съвпадат. Ако няма съвпадащи имена на арбитри при осъществяване на горния избор, Арбитражният президиум избира председател на Арбитражния съд от списъка с арбитрите, представляващ Приложение № 1 към Правилника.

- (2) Ако ответникът/ответниците не посочи/посочат арбитър в определения срок за това, то Арбитражният президиум определя арбитър за ответника от списъка с арбитрите, представляващ Приложение № 1 към Правилника.

Член 18 **Приемане на длъжността арбитър**

- (1) Всеки арбитър трябва да бъде и да остане независим от страните, преди и по време на арбитражното производство и да се подчинява на „Комплайънс“ кодекса за поведение (Приложение 2 към Правилника).
- (2) Всяко лице, което е назначено за арбитър, трябва незабавно да уведоми Секретариата на арбитражния съд с декларация, представляваща Приложение № 3 към Правилника, дали то приема длъжността арбитър, дали отговаря на уговорените от страните условия, както и да посочи всички обстоятелства, които могат да породят съмнения относно неговата безпристрастност и независимост.
- (3) Секретариатът на арбитражния съд изпраща незабавно декларацията по ал. 2 на страните.
- (4) Арбитърът е длъжен по време на арбитражното производство да съобщава на страните и на Секретариата на арбитражния съд, ако има промяна в декларираните от него обстоятелства касаещи, неговата безпристрастност и независимост.
- (5) В случай, че едно лице откаже да приеме длъжността арбитър, се назначава друг арбитър съгласно разпоредбите на този Правилник.

Член 19 **Отвод на арбитър**

- (1) Всяка страна има право с мотивирана писмена молба да поиска от конституирания Арбитражен състав отвод на арбитър, ако счита, че са налице обстоятелства, които пораждат основателни съмнения за неговата безпристрастност или независимост.
- (2) Искането за отвод на арбитър може да се направи не по-късно от 15 дни след като страната е узнала за образуването на Арбитражния състав или след като е научила за обстоятелствата, които дават основания за отвода, но не по-късно от постановяване на разпореждането, с което арбитражното дело се обявява за изяснено от фактическа и правна страна и Арбитражният състав е пристъпил към постановяване на акт за приключване на делото. При разглеждането на искането за отвод, Арбитражният състав взема предвид писменото становище на всички страни по делото, а ако Арбитражният състав се състои от трима арбитри, взема предвид и становището на засегнатия от искането арбитър.

Член 20 **Самоотвод**

- (1) В случай че арбитър след приемане на длъжността не може да я изпълнява трайно или за продължителен период от време поради заболяване или друга фактическа

невъзможност, същият може да поиска от Арбитражния състав да бъде освободен от длъжност. Ако Арбитражният състав се състои само от един арбитър, искането се подава до Президиума на Арбитражния съд.

- (2) Арбитражният състав или Президиума на Арбитражния съд разглеждат и се произнасят по искането в 7 (седем) дневен срок от постъпването му.

Член 21 **Заместване на арбитър**

В случаите на отвод или самоотвод на арбитър, неговият заместник се определя съгласно разпоредбите на този Правилник.

Раздел втори **КОМПЕТЕНТНОСТ НА АРБИТРАЖНИЯ СЪД**

Член 22 **Компетентност на Арбитражния съд**

- (1) Арбитражният състав се произнася сам по своята компетентност.
- (2) Възражение, че Арбитражният състав не е компетентен, трябва да бъде направено най-късно с отговора на Исковата молба или с отговора на насрещния иск, освен ако Арбитражният състав приеме възражението в по-късен момент за оправдано.
- (3) Арбитражният състав трябва да се произнесе по възражението относно компетентността си чрез разпореждане преди да продължи с по-нататъшни процесуални действия.

ДЯЛ ЧЕТВЪРТИ **ПРОИЗВОДСТВО ПРЕД АРБИТРАЖНИЯ СЪД**

Раздел първи **Общи принципи. Процесуален план**

Член 23 **Провеждане на арбитража**

- (1) Арбитражният състав и страните са длъжни да положат всички усилия за провеждане на арбитража по експедитивен и финансово ефективен начин, като се съобрази сложността на спора и предявения имуществен интерес.
- (2) За да се гарантира ефективното провеждане на арбитражното производство, след като разгледа становищата на страните, Арбитражният състав може да приема такива процедурни мерки, каквито счита за целесъобразни.
- (3) Арбитражният състав действа честно и безпристрастно, като гарантира, че всяка страна има достатъчна възможност да представи своята позиция.
- (4) Страните се задължават да изпълняват разпореденията на Арбитражния състав
- (5) Арбитражният състав може да проведе предварителна информационна среща със Страните, на която приканва същите към спогодба и посочва нейните последици. По време на такава среща Арбитражният съд може да напъти Страните към процедура по медиация или друг способ за доброволно решаване на спора.

- (6) Арбитражният състав може да реши делото единствено въз основа на представените от страните доказателства, без насрочване на открито заседание, ако всички страни се съгласят за това. Когато е налице допустимо искане за изслушване на експертиза или свидетели, провеждането на открито заседание е задължително.

Член 24 **Език на арбитража**

При липса на съгласие между страните Арбитражният състав определя езика или езиците на арбитража, като съобразява всички релевантни обстоятелства, включително и езика на договора и арбитражната клауза.

Член 25 **Приложимо право**

При спор с международен елемент Страните могат да уговорят свободно приложимото право, което да се прилага от Арбитражния състав при решаването на спора по същество, доколкото не му противостои право, което е задължително приложимо съгласно нормите на международното право. При липса на такава изрична уговорка, Арбитражният състав сам определя приложимия закон, като се ръководи от това, с кое право даденият спор е в най-тесна връзка.

Член 26 **Процесуален план**

- (1) В срок до един месец от конституирането на Арбитражния състав последният изготвя проект за процесуален план на производството („Процесуален план“) въз основа на представените документи по делото, както и след провеждане на консултации със страните. Този срок може да бъде удължен от Арбитражния президиум при наличие на извънредни причини за това
- (2) Процесуалният план определя правомощията на Арбитражния съд и следва да съдържа:
- а) имената, адресите, електронната поща и други координати на всяка от страните и на лицата, които ги представляват, ако има такива, включително адресите и електронните пощи, на които следва да се изпращат уведомления в хода на производството;
 - б) резюмирано изложение на обстоятелствата, от които произтичат претендираните права и възраженията на страните, правната квалификация, спорните и безспорни обстоятелства;
 - в) конкретните претенции на страните;
 - г) списък на въпросите, които следва да бъдат решени от Арбитражния състав, ако последният прецени, че към този момент е подходящо съставянето на такъв списък;
 - е) препращане към приложимите процедурни правила;
 - ж) имената и адресите на арбитрите.
- (3) Процесуалният план следва да се подпише от всяка една от страните и от Арбитражния състав в срок от два месеца след конституиране на Арбитражния състав и се депозира в Секретариата на арбитражния съд. Този срок може да бъде удължен от Арбитражния президиум при наличие на извънредни причини за това. Отказът на някоя от страните да участва в изготвянето на Процесуалния план или да подпише същия не представлява пречка за продължаване на процесуалните действия, ако окончателен процесуален план е утвърден от Арбитражния съд и препис от същия е изпратен на страните.
- (4) След като Процесуалният план бъде подписан, никоя от страните няма право да предявява нови искове, които не попадат в обхвата на вече одобрения Процесуален план, освен ако Арбитражният състав не разреши това с оглед на същността на

предявления иск, като се съобрази етапът, на който е достигнало арбитражното производство.

Член 27

Времеви график

При изрично съгласие на страните Процесуалният план може да предвижда и Времеви график на производството („Времеви график“), в който са посочени датите, на които ще бъдат проведени открити арбитражни заседания, както и сроковете, в които всяка една от страните може да представя съответните становища, отговори на становища на другата страна, представя и сочи доказателства и прави доказателствени искания. Сроковете и датите на заседанията, посочени в утвърдения Времеви график, могат да бъдат изменяни по изрично съгласие на страните след потвърждаване на изменението от Арбитражния състав. В случай че Процесуалният план не предвижда Времеви график, Арбитражният състав сам определя датите, на които ще бъдат проведени откритите арбитражни заседания.

Член 28

Провеждане на заседанията

- (1) За насрочени арбитражни заседания всяка от страните следва да получи уведомление в срок от 7 дни преди насроченото заседание. Това правило не се прилага, когато страните с Процесуалния план са утвърдили Времеви график, включващ и конкретни дати на заседанията, съгласно разпоредбата на чл. 27.
- (2) Арбитражното заседание може да се проведе дори и ако някоя от страните, въпреки надлежното ѝ призоваване, не се яви без основателна причина.
- (3) Страните могат да се явят лично и/или чрез надлежно упълномощени представители.
- (4) Страните са свободни по съображения за процесуална икономия да се споразумеят, че всички заседания по делото ще бъдат провеждани по телеконферентна връзка.

Член 29

Поверителност на заседанията

Арбитражните заседания се провеждат при закрити врати, като Арбитражният състав и Секретариатът на арбитражния съд са длъжни да предприемат всички необходими мерки за защита на търговски тайни и поверителна информация, които се разкриват в рамките на производството. По изрично съгласие на всички страни на арбитражните заседания могат да присъстват и лица различни от страните и техните представители.

Член 30

Приключване на производството

1. След приключване на последното арбитражно заседание, в което делото е обявено за изяснено от фактическа страна, или с подаването на писмена защита/ реплика и дуплика на писмените защиты на страните, при дадена възможност за това на страните от Арбитражния състав, което от двете е с по-късна дата, производството се счита за приключило по отношение на въпросите, които следва да се решат с арбитражното решение. След закриването на производството е недопустимо представяне на допълнителни аргументи, възражения или доказателства по отношение на въпросите, които следва да се решат в арбитражното решение.
2. Арбитражният състав може по своя инициатива да възобнови производството по делото, ако до постановяване на решението установи, че то се нуждае от изясняване на обстоятелства или допълване с доказателства, които са от значение за правилното му решаване.

Раздел втори Доказателства

Член 31 Доказателствена тежест

- (1) Арбитражният състав разглежда делото въз основа на представените от страните допустими доказателствени средства.
- (2) Всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения.

Член 32 Писмени доказателства

- (1) Страните заедно с Арбитражния състав могат да одобрят свои правила за приемане и допускане на писмени доказателства. С оглед на обстоятелствата по делото Арбитражният състав може да приеме за доказани фактите, относно които страната е създавала пречки за събиране на допуснати от него доказателства.
- (2) В срок указан от Арбитражния състав или в сроковете, утвърдени във Времевия график съгласно разпоредбата на чл. 28, всяка от страна следва да представи пред Арбитражния състав заверени преписи от писмените доказателства, с които разполага. По искане на всяка една от страните Арбитражният състав може да определи краен срок за посочване и представяне на доказателства и заявяване на доказателствени искания.
- (3) Ако Страните са се съгласили в Процесуалния план за езика/езиците, на които доказателствата могат да бъдат представяни, същите могат да се представят на този език/тези езици без да е необходимо представянето на превод на езика, на който се провежда арбитражното производство.
- (4) В случай, че Процесуалният план не е подписан от някоя от Страните или не предвижда език/езици, на които могат да бъдат представяни доказателства, то страната е длъжна да представи превод на писмените доказателства, които са на език, различен от езика, на който се провежда арбитражното производство. В този случай, всяка страна може да оспори съдържанието на превода в срок от 14 (четиринадесет) дни от предоставянето му на другата страна.
- (5) Всяка страна може да поиска от Арбитражния състав да задължи другата страна да представи намиращ се в нея документ. Арбитражният състав може да изиска от трети лица намиращи се в тях документи или удостоверяването на определени факти, когато това е необходимо, за да се разкрие истината по делото.
- (6) Разменена по електронна поща кореспонденция или електронни документи¹ представляват надлежно доказателствено средство. При спор, автентичността на тези документи и тяхното изпращане/получаване могат да бъдат установени по съответния ред чрез изявления на интернет доставчика или чрез назначаване на експертиза.
- (7) Всяка страна може да оспори истинността на документ, представен от другата страна. Тежестта за доказване на истинността пада върху страната, която оспорва документа. Когато се оспорва истинността на частен документ, който не носи подписа на страната, която го оспорва, тежестта за доказване на истинността пада върху страната, която го е представила.

¹ Електронен документ е електронно изявление, записано върху магнитен, оптичен или друг носител, който дава възможност да бъде възпроизведено.

- (8) Арбитражният състав може служебно или по искане на страна да поиска съдействие от компетентния съд в страната или в чужбина за събирането на доказателства, които са необходими по делото.

Член 33 Свидетели

- (1) Арбитражният състав може да реши да изслуша свидетели, посочени от страните, в случай че са посочени обстоятелствата, които ще се установят със свидетелските показания. Всяка страна сама води свидетелите и покрива всички разноски, свързани с тяхното изслушване.
- (2) По съгласие на всички страни, утвърдено в Процесуалния план, в производството могат да се представят и писмените свидетелски показания. Арбитражният съд няма право да основава решението си на същите, ако свидетелят, дал писмените показания не е разпитан в открито заседание.

Член 34 Експертизи

- (1) Арбитражният състав може да изслуша експерти, назначени от страните, когато за изясняването на някои възникнали по делото въпроси са необходими специални знания. При изслушването на експертите, назначени от страните, същите представят подписана декларация за независимост и липса на конфликт на интереси. На всяка страна следва да се гарантира възможност за отговор на представено от другата страна експертно заключение, включително чрез изслушване на допълнителни заключения на назначени от нея експерти. Всяка страна поема разноските за назначен от нея експерт.
- (2) Арбитражният състав може по свой почин да задължи назначените от страните експерти, които са представили заключение по едни и същи въпроси, да изготвят съвместно заключение, в което изрично посочат по кои въпроси е налице съгласие и по кои не е налице такова, като се мотивират за това.
- (3) Арбитражният състав може да назначи един или повече експерти, по въпроси, определени от него, след като се съобрази със становището на страните. Назначените от Арбитражния състав експерти предоставят информация за своята правоспособност и квалификации, както и декларация за независимост и липса на конфликт на интереси. Изготвеното заключение следва да се представи на всяка една от страните в подходящ срок преди изслушването. Всички разноски, свързани с работата на назначените от Арбитражния състав експерти, се разделят по равно между страните. При мотивирано оспорване на заключението на експерт, назначен от Арбитражния състав, последният може да назначи нов експерт или няколко експерти.
- (4) Арбитражният състав може да разпорежи на страните да предоставят на вещите лица необходимите сведения или да им осигурят достъп за проверка на документи или други вещи, когато това е необходимо за изготвяне на заключението/заключенията.

ДЯЛ ПЕТИ

ПРИКЛЮЧВАНЕ НА НА АРБИТРАЖНОТО ПРОИЗВОДСТВО. ПОСТАНОВЯВАНЕ НА РЕШЕНИЕ

Член 35 Постановяване на арбитражно решение

- (1) При постановяване на решението Арбитражният състав е обвързан от исканията на страните.
- (2) В обосновани случаи Арбитражният състав може да постанови междинно или частично решение.
- (3) Арбитражният състав е длъжен да постанови решение в срок от един месец от приключване на арбитражното производство, освен ако за постановяване на решението е определен друг срок в Процесуалния план. Този срок може да бъде удължен от Арбитражния президиум при констатирана правна и фактическа сложност на спора, за което страните се уведомяват своевременно.
- (4) Ако се Арбитражният състав състои от повече от един арбитър, решението се приема с мнозинство на гласовете. Арбитърът, който остава на особено мнение, е длъжен да подпише решението като обозначи позицията си като особено мнение и представи своите аргументи в писмен вид.
- (5) Арбитражното решение се постановява в писмена и електронна форма и се мотивира, освен ако не възпроизвежда договорена спогодба между страните.
- (6) Арбитражното решение се подписва от всички арбитри. В арбитражното производство с повече от един арбитър, подписите на мнозинството от арбитри са достатъчни. Причината за липсата на подпис трябва да бъде посочена изрично в решението.
- (7) Арбитражното решение се счита за постановено на мястото на арбитражното производство и посочената в него дата.
- (8) Арбитражният състав трябва да осигури едно решение в оригинал, от което на всяка страна се предоставя при поискване по един заверен препис, както и електронен документ, подписан от Секретариата, съдържащ арбитражното решение. Изпращането на препис от решението съответно осигуряването на подписан електронен документ може да не се извърши, докато разходите за арбитражното производство бъдат изцяло платени.
- (9) Арбитражното решение е окончателно, задължително и обвързващо за страните. Въззивно обжалване е невъзможно. По молба на някоя от страните Секретариатът на арбитражния съд издава и удостоверение за влизането в сила на арбитражното решение по образец, приет от Арбитражния президиум.
- (10) Решение се постановява не само при признание на иска, но и при отказ от иска.
- (11) Решението трябва да съдържа:
 - а) наименование на Постоянния арбитражен съд;
 - б) дата и място на постановяване на решението;
 - в) имената на арбитрите;
 - г) наименование и адресите на страните и другите лица, които участват в делото;
 - д) предмет на спора и кратко изложение на обстоятелствата по делото;
 - е) диспозитив на решението;
 - ж) мотиви на решението;
 - з) подписи на арбитрите.
- (12) Всеки постановен акт, с който приключва арбитражното производство, се преглежда от комисия от трима арбитри от списъка по чл. 15, назначени от Арбитражния президиум, която проверява дали актът съответства на императивните изисквания на този Правилник и ЗМТА. Комисията се произнася в седмичен срок от назначаването си. Арбитражният състав постановил акта е длъжен да се съобрази с предписанията по отстраняване на указаните формални недостатъци, ако има такива, в седмичен срок от получаването им.

- (13) След приключване на процедурата посочена в предходната алинея решението се вписва в нарочна книга на решенията на Постоянния арбитражен съд, която съществува на хартиен и дигитален носител.

Член 36

Завършване на арбитражното производство с разпореждане

- (1) Арбитражният състав постановява прекратяване на арбитражното производство чрез разпореждане, когато:
- (а) ищецът оттегли иска си, освен ако ответникът му възрази и Арбитражния съд признае основателен интерес на ответника за постановяване на решение по спора;
 - (б) нито една от страните не е поискала възобновяване на спряно производство до изтичането на 6 /шест/ месеца от неговото спиране съгласно чл. 12 по-горе;
 - (в) в случай, че не бъдат заплатени в срок дължимите съгласно чл. 44 такси и разноски;
 - (г) страните се договорят и споразумеят относно прекратяването на арбитражното производство;
 - (д) при отказ на ищеца от иск;
 - (е) при сключване на спогодба.

Член 37

Спогодба

- (1) Арбитражният състав трябва да съдейства на страните и във всеки етап на арбитражното производство да е готов да подпомогне постигането на доброволно споразумение за уреждане на спора (спогодба).
- (2) Ако страните постигнат спогодба, тя може да се впише в протокола от арбитражното заседание. Спогодбата се подписва от страните и от арбитъра или арбитрите, като същата има сила на редовно постановено арбитражно решение.

Член 38

Решение относно разноските

Ако страните не са уговорили друго, Арбитражният съд трябва да присъди коя страна е задължена да заплати разноските по производството, както и разноските, възникнали за страните ("разноските"), описани в дял седми от Правилника.

Член 39

Тълкуване, допълване и поправяне на арбитражното решение

- (1) Всяка страна може да поиска от Арбитражният състав :
- (а) тълкуване на решението;
 - (б) да коригира правописна, печатна или друга грешка (явна фактическа грешка) от подобен характер в решението;
 - (в) да постанови допълнително арбитражно решение по претенции, които в арбитражното производство са претендирани, но са пропуснати в решението.

- (2) Ако страните не са уговорили друг срок, заинтересованата страна може да подаде молба до Арбитражния състав за тълкуване или допълване на арбитражното решение в рамките на един месен след уведомяването ѝ за постановеното решение. Искането за поправка на явна фактическа грешка в арбитражното решение не е обвързано със срок
- (3) Арбитражният състав дава възможност на другата страна да изрази своето становище по искането. Ако прецени, Арбитражният състав може да призове страните в открито заседание.
- (4) След постановяване на решението Арбитражният съд може и по свой почин да поправи допуснатата явна фактическа грешка в арбитражното решение.
- (5) Решението относно допуснатата поправка на явна фактическа грешка или решението по тълкуване или допълване на решението стават неразделна част от арбитражното решение.

ДЯЛ ШЕСТИ

ИЗКЛЮЧВАНЕ НА ОТГОВОРНОСТ И КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ

Член 40

Изключване на отговорност

- (1) Арбитрите са длъжни да решат арбитражното дело според точния смисъл на законите и да преценят всички доказателства по делото и доводите на страните по вътрешно убеждение. Арбитрите не носят отговорност при постановяването на арбитражни решения, освен ако поведението им представлява престъпление, от което са възникнали вреди.
- (2) За всяко друго действие или бездействие във връзка с арбитражното производство не носят отговорност нито арбитрите, нито Камарата, нито Постоянният арбитражен съд или други органи, в това число Секретариатът на арбитражния съд, освен ако са нарушили задълженията си умишлено или при условията на груба небрежност.

Член 41

Конфиденциалност

- (1) Страните, арбитрите и другите лица, които имат достъп до арбитражното дело, се задължават да пазят конфиденциалност относно арбитражното производство, в частност относно страните в производството, свидетелите, експертите и събраните доказателства по делото. Привлечените в производството лица се задължават да пазят тайна.
- (2) Арбитражният президиум може да публикува информация за арбитражното производство за статистически цели, ако публикуваната информация изключва идентификацията на участниците.

Член 42

Публикуване на арбитражното решение

Смята се, че подчинявайки спора си на правилата на настоящия Правилник, страните са дали и съгласието си арбитражното решение да бъде публикувано на уебстраницата/портала/регистъра на Постоянния арбитражен съд, като преди това се заличават данните, отнасящи се до идентификацията на страните, свидетелите и други лица, посочени в арбитражното решение, както и данните относно размера на предявените и уважени искове. При наличието на оправдан интерес всяка от страните може да иска от Арбитражния президиум да не публикува или да сваля публикувано решение, както и да заличи допълнителна част от арбитражното решение.

ДЯЛ СЕДМИ
АРБИТРАЖНИ ТАКСИ И РАЗНОСКИ

Член 43

- (1) Всяка от страните е задължена да заплати авансово дължимата спрямо предявените от нея иски арбитражна такса, определена от Секретариата на арбитражния съд съгласно Тарифата за арбитражните такси и разноски, представляваща Приложение № 3 към Правилника („Тарифата“).
- (2) В случай че делото е със значителна фактическа сложност, Арбитражният състав може да определи допълнителна такса към дължимата арбитражна такса съгласно Тарифата.
- (3) Арбитражният състав има право по всяко време, докато трае арбитражното производство, да измени или отмени решението си по ал. 2 по-горе.
- (4) Арбитражният съд има правото и да разпорежи авансовото плащане на разноски извън арбитражната такса, които следва да бъдат направени във връзка с арбитражното производство, като такива за изготвяне на експертизи, както и разноски за пътни и други разходи на арбитрите.

Член 44

1. Всяка една от страните има право да претендира разноски за процесуално представителство, които се определят от Арбитражния състав с арбитражното решение според изхода на спора. Арбитражният състав може да присъди и адвокатско възнаграждение, уговорено под формата на хонорар за успех, ако бъде доказано сигурното настъпване на такъв тип разноски след постановяването на арбитражното решение.
2. Всяка от страните може да прави възражения по отношение на размера на претендираното от друга страна в производството адвокатско възнаграждение. При преценката за основателността на размера Арбитражният състав се ръководи от правилата и стандартите на адвокатурата, чийто член е процесуалният представител на съответната страната.

Приложения:

- Приложение № 1: Списък с арбитрите;
- Приложение № 2: „Комплайънс“ кодекс за поведение;
- Приложение № 3: Тарифа за арбитражните такси и разноски;
- Приложение № 4: Декларация за приемане на длъжността арбитър.

Редакция: 19 май 2017г.